

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

Dato: 20.08.2026
Vår ref.: VHST/1661692-1

Søknad om prøvereglement for Harpefossen kraftverk – kommentarer til høringsuttalelser

Hafslund Kraft AS viser til deres oversendelse av innkomne høringsuttalelser til Opplandskraft DAs søknad om prøvereglement for Harpefossen kraftverk. Det har kommet inn høringsuttalelser fra Gudbrandsdal sportsfiskeforening, Innlandet fylkeskommune og Statsforvalteren i Innlandet. Hafslund Kraft AS kommenterer i det følgende de innkomne høringsuttalelsene på vegne av Opplandskraft DA.

Innlandet fylkeskommune og Statsforvalteren i Innlandet vurderer at prøvereglementet er akseptabelt, og de er positive til undersøkelsesprogrammet som det er lagt opp til. Vi har derfor ingen kommentarer til høringsuttalelsene fra fylkeskommunen og Statsforvalteren.

Gudbrandsdal Sportsfiskeforening (GSF) mener bl.a. at foreslått nivå på vannslipp i prøvereglementet er for lavt, at kunnskapsgrunnlaget er for dårlig og at den faglige involveringen i saken har vært mangelfull. Nedenfor følger våre kommentarer til høringsuttalelsen (vår inndeling).

1. Nivå på vannslipp i prøvereglement

GSF mener det er kritikkverdig at ikke hele minstevannstrekingen er systematisk dokumentert ved bruk av dronofilm og visuell habitatkartlegging som del av utarbeiding av søknaden og valg av nivå på vannslipp. GSF har selv gjennomført dronekartlegging, og mener at dette materialet viser at 1 m³/s ikke gir tilstrekkelig vanddekt areal eller sammenhengende vandringsmuligheter på minstevannføringsstrekingen.

GSF mener at det bør fastsettes et prøvereglement med et betydelig høyere slipp av minstevannføring. GSF foreslår slipp av minimum 5 m³/s om vinteren og minimum 10 m³/s resten av året.

Våre kommentarer:

Det ble i 2018 gjennomført befarings langs elvestrekningen sammen med Statsforvalteren. Det var også da et vannslipp på ca. 1 m³/s (lekkasje fra den ene

flomluken). Statsforvalterens vurdering var at et minstevannslipp av denne størrelsen gir betydelig miljøforbedring og at vannforekomsten får et «fungerende økosystem», jf. brev fra Statsforvalteren av 28.2.2022. Brevet inkluderer bilder av elvestrekningen tatt under befaringen. Både Statsforvalter og fylkeskommune vurderer at vårt forslag til prøvereglement er akseptabelt.

Eksisterende dam har ingen luker som kan brukes til kontrollert slipp av ulike størrelser minstevannføring, kun ei luke i fisketrapp med kapasitet på 1 m³/s. Dammen har tre store flomluker som ikke er egnet til kontrollert vannslipp i størrelsesordenen som vi mener er relevant for uttesting. Vi viser til at flomlukene er 17 m brede, som innebærer at slipp av minstevannføring på f.eks. 1 m³/s krever mindre enn 1 cm åpning. Lukene kan ikke manøvreres kontrollert innenfor slike små åpningsintervaller.

Vi påpeker at søknaden gjelder et tidsavgrenset prøvereglement, og ikke endelig fastsettelse av varig minstevannføring eller manøvreringsreglement. Formålet er å styrke kunnskapsgrunnlaget gjennom praktisk utprøving, systematisk oppfølging og evaluering. Søknaden om prøvereglement inkluderer også forslag til undersøkelsesprogram for å bedre kunnskapsgrunnlaget.

Prøvereglement med foreslått undersøkelsesprogram vil etter vår oppfatning gi et godt kunnskapsgrunnlag om effekt for ørret og nivå på vannslipp i endelig manøvreringsreglement. Vi påpeker også at det vil være mulig å teste andre vannslipp når nytt arrangement for minstevannføring er på plass i ny dam, om det skulle vise seg å være behov for det.

Når perioden for prøvereglementet er over, nødvendig kunnskap ervervet og nytt arrangement for minstevannslipp på plass i ny dam, vil vi søke om nytt varig manøvreringsreglement, samt anmode om at standard naturforvaltningsvilkår blir gjort gjeldende.

2. Områdets verdi for storørret/kunnskapsgrunnlag

GSF uttaler at området er viktig for storørret. Området benyttes av storørret fra Losna, samt Mjøsa. Storørretbestanden i Losna vurderes å ha begrenset gytefiskoverskudd som følge av overfiske og inngrep i gyte- og oppvekstområdene.

GSF påpeker at observasjoner av ungfisk på minstevannføringsstrekningen ikke uten videre kan brukes som dokumentasjon på at området fungerer tilfredsstillende som gyte- og oppvekstområde. Ungfisk som observeres kan stamme fra den lokale ørretbestanden oppstrøms for dammen og ikke storørret.

Våre kommentarer:

Vi er enig i at storørreten er utsatt for en rekke belastninger og at strekningen nedenfor Harpefossen kan få økt betydning som gyte- og oppvekstområde. Vi er også enige med GSF om at det er behov for mer kunnskap om ørretens bruk av området og områdets egnethet og behov for tiltak. Det er derfor lagt opp til at det i prøveperioden skaffes mer kunnskap om flaskehalser og potensial for rekruttering av storørret på

minstevannføringsstrekningen, slik som skissert i undersøkelsesprogrammet i søknaden.

3. Arrangement for slipp av vann

GSF mener det fremstår biologisk og økonomisk lite rasjonelt å etablere nye damkonstruksjoner og lukeløsninger for å slippe kun 1 m³/s, når eksisterende luker allerede kan benyttes for å slippe en vannføring som faktisk kan gi funksjonelle miljøforhold på minstevannføringsstrekningen.

Våre kommentarer:

Dammens flomluker er som nevnt tidligere ikke egnet til kontrollert slipp av vann i den størrelsesordenen som vi mener er relevant for uttesting. En mulighet er å etablere et nytt minstevannføringsarrangement, men det har en estimert kostnad på 5-6 mill.kr og kan kun benyttes frem til etablering av ny dam. Vi mener det er en uforholdsmessig og urimelig tyngende kostnad, og lite bærekraftig ressursbruk, å bygge et slikt minstevannføringsarrangement for kortvarig bruk. Vi mener at den planlagte ombyggingen av fiskeluka for slipp av 1 m³/s er den beste løsningen når alle forhold tas i betraktning.

Med vennlig hilsen
Hafslund Kraft AS

Vegard Hotvedt Strømsvåg
Senior miljørådgiver

vegard.hotvedtstromsvag@hafslund.no

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og ekspedert uten underskrift